

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Episcopi Et Ecclesiae Ceremoniis Tractatus Perutilis

Gilbertus <Tornacensis>

Coloniae, 1571

VD16 G 2034

Cap. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41678

penitus. Nam magistros & mini-
 stros docet doctos, & excoctos igne
 S. Spiritus. Et in illa similiter: Al-
 ma chorus domini, &c. Psalm. Sa-
 cut letantium omnium habitatio
 est in te. Dicitur autem quod No-
 cherus Abbas S. Galli de terra
 Teutonicorum post sequentias com-
 posuit. Nicolaus Papa eas in Eccle-
 sia cantari instituit.

CAP. XXIII.

De Euā-
 gelio, cur
 q; magis
 benedi-
 citur Dia-
 conus,
 quā
 Subdia-
 conus.

Lecturus Euangelium Dia-
 conus ascendit pulpitem, & Sa-
 cerdos similiter cum legit sine Dia-
 cono. A dextera transit ad sinistra,
 & uterq; versus Aquilonem; sed
 transitus à dextera in sinistram dicitur
 significat: Primò, quia Christus ve-
 nit non vocare iustos, sed peccato-
 res. Illi enim per dexteram, hi per
 sinistram designantur. Secundo,
 quia cultus fidei primò fuit in popu-
 lo Iudeorum, deinde transfuit ad
 gen-

TRACTAT. 65

gentes, tertio reuertetur ad Iudeos:
 quando reliquia salua fient tempo-
 re predicationis Enoch, & Helia.
 Ideo Sacerdos in principio Missae
 consistit ad dextram, cum legit Eu-
 angelium conuertitur ad sinistram,
 & in fine Missae reuertitur ad dex-
 tram, secundum istos versus: Dex-
 tera Iudeos, Gentiles leua figurat.

Cœpit ab his, trāsfertur ad hos,
 retrofertur ad istos,

Nostra fides, & erunt in mundi fine
 fideles.

Ascendit autem Diaconus in
 pulpitum, unde & Dominus ascen-
 dit in montem ut Euangelium præ- Matt. 5.
 dicaret, quando aperiebat os suum,
 dicens: Beati pauperes spiritu, &c.

Et Esaia: Super montem excelsum Esa. 2.
 ascende tu qui euangelizas Syon,
 & contra Aquilonem, ut expulsa
 diabolica prauitate, qua in Aq-
 uilone designatur, aspirare faciat De-

D us in

Can. 4.

us in cordibus Spiritu sancti firmo
rem. Unde in Canticis: Surge A-
quilo, veni Auster, perfla ortum
meum, &c. Lecturus autem Euan-
geliū Diaconus ab Episcopo benedi-
citur: quia secundū Apostolū, Quo-

Rom. 10.

modo predicabunt si non mittatur?
Non benedicitur Subdiaconus le-
cturus Epistolā, sed Diaconus lectu-

Heb. 1.

rus Euangeliū: quia Christus post-
quam in terris visus est, & cum ho-
minibus conuersatus est, Apосто-
los & Euangelistas visibiliter misit,

Lucæ.

& docuit. Illi autem egressi circui-
bant castella euangelizantes & cu-
rantes ubiq;. Lecturus autē Euan-
gelium debet se signare in fronte, &
ore, & pectore, quasi dicat crucem
Christi nō erubesco, sed corde cre-
do, quod ore predico. In fronte enim
sedes est verecundia: & dominus in

Luc. 9.

Euangelio: Qui me erubuerit, &
meos sermones, hunc filius hominis

eru-

erubescet, cum venerit in maie-
 state sua, & patris & sanctorum
 Angelorum. Debet etiam signare
 librum & osculari: quasi dicat, Hic
 est liber crucifixi, per quem sumus
 DEO reconciliati. Baruch: Hic ^{Bar. 4.}
 est Liber mandatorum Dei, & lex
 que est in aeternum, &c. Anasta-
 sius autem ut legitur, in gestis Pon-
 tificalibus precepit, ut quoties Eu-
 angelia recitarentur, Sacerdotes
 non sederent. Unde & stando de-
 bet audiri Euangelium, & illa can-
 tica que de Evangelicis sumun-
 tur, ut Magnificat, & Nunc di-
 mittis, & Benedictus Deus Israël,
 &c. stando cantantur. In altiori
 gradu legitur Euangelium quam
 Epistola, quia doctrinam Apo-
 stolicam excedit Christi Doctri-
 na. In cuius figura dicitur in Es-
 dra: Steti Esdras scriba super ^{Esd.}
 gradum ligneum, quem fecerat ad
 D 2 loquen-

68 DE OFF. EPISC.

loquendum, & paulo post super uniuersum quippe populum eminebat: Caput detegitur cum Euangelium legitur: ut designetur attentio & deuotio. & quia omnia velamina legis remouit Euangelica predicatio, & infusa est manifesta cognitio, nec debemus nos apodiare nisi necessitate compulsi: licet Iudaei comedentes agnum Paschalem baculos tenerent in manibus, quia Christo predicante à legalibus, quibus fulciebatur Israël, absoluti sumus: aut certe baculos deponere deberent homines cum legitur Euāgelium, ut non querant vindictam, sed sint mites, tollentes super se leue Domini iugum. Quod autem Clerus respondet, Gloria tibi domine, sumptum est de actibus Apostolorum: Glorificauerunt Deum, dicentes: Ergo & Gentibus Deus dedit pœnitentiam ad vitam, quia mittit eis verbum salu-

Act. ii.

salu.

TRACTAT. 69

salutis. Unde Euangelium bona
nunciatio interpretatur. Legitur
autem Euangelium quandoq; secun-
dum historiam, ut illud: Maria
Magdalena & Maria Iacobi, &c. Mar. vl-
timo.
Aliquando secundum allegori-
gam, ut in Assumptione beate Vir-
ginis, illud Euangelium legitur de
Martha & Maria, ut significetur
beatam Virginem excellentissimā
habuisse in utraq; vita actiua &
contemplatiua. & in consecratione
Ecclesie, sine dedicatione illud Eu-
angelium de Zachaeo, ut designetur
indignè accedenti peccatorum re-
missio. unde dicitur ibi: Hodie sa-
lus huic domui facta est. Aliquādo
secundū partem, ut in festo S. Cru-
cis legitur Euangelium de Nicode-
mo, propter istam clausulam: Sicut
Moyses exaltauit serpentem in de-
serto: in quo fit mentio de exalta-
tione corporis Christi in cruce. Ali-

Luc. 10.

Luc 19.

Ioan. 8.

D 3 quan-

Luc. 1.

quando secundum totum, ut illud
Circumcisione. In profestis autem
diebus precedit vnus careus tam
Diaconum: quia Ioannes Baptista
Christi praecursor & lucerna vera
precessit humiliter Christi aduentum
sed in diebus festis precedunt de
carei, quia in secundo Aduentu, qui
manifestus erit, precedet Helias
& Enoch duo praecones Christi: autem
ad praedicandum ante faciem Chri-
sti missi sunt Apostoli bini & bini.
Sunt multa alia quae ante Euangeli-
um geruntur, sed ad praesentes ec-
clesiarum varios usus dimittantur.

CAP. XXV.

Hoc ca-
pite tra-
ctat de
Symbo-
lo, &
quando
debeat
dici.

Icto igitur Euangelio, libri
& thuribulum reportantur ad
Episcopum, quia ad eum bona omnia
referenda sunt, à quo bona cuncta
procedunt. Ipse est enim Alpha & Omega
finis & principium. Deinde sequitur
Symbolum, quod cantari debet.

Missam